

PERSPEKTIV HÅLLBARA SAMRÅD

FASTSTÄLLDA JANUARI 2015

Insamlade perspektiv ifrån 29 samtal

Arbetsmaterial för arbetet med att ”medskapa hållbara, systematiska och kvalitativa samråd för romsk inkludering Göteborgs Stad”

Fastställda perspektiv hållbara samråd!

Lyssnade på av Martin Sande, co-lab by Preera

- Lyssna in perspektiv är det första steget i det gemensamma utvecklingsarbete mellan SKL och Göteborgs Stad inom ramen för; ”Medskapa hållbara, systematiska och kvalitativa samråd för romsk inkludering” under pilotkommunsarbetet för romsk inkludering.
- Detta dokument är preliminärt och söker sammanställa de perspektiv som framkommit i 29 samtal kring *”Vad är viktigt för att utveckla hållbara, systematiska och kvalitativa samråd för romsk inkludering”*
- Observera att inget av nedanstående är att betrakta som sanningar utan utgör underlag för fortsatta samtal och perspektiv för bildande av en arbetsgrupp för medskapande av hållbara samråd för romsk inkludering.
- Vill du komma i kontakt? martin.sande@preera.se eller ring på 070-6479667

Vad är ett perspektiv?

Perspektiv, i dialogsammanhang, betecknar en människas (eller en grupp av människors) ståndpunkt i förhållande till en fråga eller ett problem.

Källa: Bernard LeRoux, S2020 Göteborgs Stad

Det starkaste perspektivet i många samtal:

”Är detta
på riktigt?”

Förtroende och tillit

- Är det verkligen på riktigt? Kan vi lita på detta? Menar vi allvar? Menar de andra allvar? Eller är det bara en chimär, sen blir det ”business as usual”
- Är samråden kafferep och ett skyltfönster? Ett uttryck för ”Roma-washing”
- Genuin vilja att fördjupa förståelse för varandras innebörd av ord och perspektiv
- Att kunna tänka och förstå som den ”andre” bygger respekt, kunskap och förtroende – ett ömsesidigt växelspel. Begynnande förtroende över tid har vi skapat i Rådets arbete. Genom att ta steg tillsammans bygger tillit och relation nog att hantera ”oöverenshet” och olikhet.

”Vill man skapa förtroende handlar det om att ge förtroende”

Misstroende och rädsla

- Rädsla att utmana varandra, en gnista kan få det att explodera. Vi har aldrig satt hårt mot hårt, vi gör en pudel varje gång vi närmar oss något hett.
- Vi förminskar varandra, håller på information, och säger inte det som behöver sägas.
- Vad är ni rädda för skall hända? Romer är inget hot, Romer har aldrig gjort revolution! Det är en oförnuftig rädsla! Det finns ett kontrollbehov i majoritetssamhället och vi är fortfarande omyndigförklarade. Det handlar om att våga släppa kontroll, våga göra annorlunda. Att våga pröva och lära tillsammans.
- Mod att börja prata om mina egna rädslor och våra gemensamma villkor.
- Rädsla att bli slagen på fingrarna, att gå utanför ramarna. Eller är vi onödigt försiktiga? Ibland känns det som vi gör fel saker rätt, istället för rätt saker men lite fel.

”Vi är rädda att skapar förväntningar utifrån en god vilja som inte kommer kunna förverkligas”

Bli tagen på allvar och ömsesidigt dela makt och dela ansvar

- Försiktighet och rädsla att lämna från sig makt från tjänstepersoner. Tjänstepersoner är vana att göra på sitt sätt, de styr och ställer. Vi behöver erkänna att vi inte möts på lika villkor, vi möts utifrån olikhet. Erkänner vi det då kan vi förhålla oss till den.
- Det behövs politisk representation direkt i Rådet, vi behöver sitta vid samma bord. Begynnande inflytande över tid: Vi utvecklar oss tillsammans i Rådet, från passivt lyssnande till möjligt medskapande. Målet är att medskapa fokus, innehåll och arbetsformer i samrådet, då är vi i process tillsammans
- Tidigare och tydligare våga samtala om förväntningar och begränsningar, det är oftast dolt eller underförstått, behöver komma fram genom våra samtal.

”Att verkligen kunna påverka egna frågor, det är ju inte en statskupp vi ska starta”

”Vi är beredda att dela makt och ansvar. Och vi behöver visa att vi kan det!”

Synliga resultat och framsteg

- Tydligt gemensamt mål: bättre livschanser för oss romer, våra barn och unga. Med konkreta resultat kommer förtroende. Du utmanar inte ett minoritetssamhälle utan att kunna visa resultat! Förebilder och stolthet byggs underifrån och i vardagen beslut och handlande. Inte i papper och planer.
- Visserligen kan vi idag öppna dörrar som tidigare varit stängda. Men vi behöver själva öppna dörrar och inte räkna med andra öppnar dem åt oss. Vägen till egenmakt går genom oss själva. Vi behöver ha ett kort- och långsiktigt bildnings- och utbildningsperspektiv, då kan vi ha och ta egenmakt att förändra.
- Frågan är om det händer för lite, vi orkar inte längre till. ”Roma industry” – är vi utnyttjade? Kommer allt detta oss tillgodo? Är det på riktigt?
- Ibland måste man som tjänsteperson vara flexibel och tänja gränser för att ”störa” systemet till förändring.
- Det finns goda exempel på många nivåer, men sprids de? Uppskattas de?

”Vi blir legitima när vi kan visa att vi har inflytande, vi får tyngd när vi skapar resultat som märks och gör skillnad”

Forum och infrastruktur

- ”Rom san” är en viktig framgång för synliggörande av romer, ett verkligt forum. Informations- och Kunskapscentret kan bli en kraftsamlande plats med kompetens, romska frågor i fokus och relationsbyggande för att bryta fördomar
- Skapa nya och andra forum för lärande och utbyte, för att bryta innanförskap och rädslor. Arbeta genom barnen kan vara en väg framåt, det förenar oss alla.
- Vi i etablerade kan vidga cirkeln och öppna för fler att höras och höra. Kanske ett ”Roma-ting” där perspektiv och kraft samlas.
- Stödjande infrastruktur skapar hållbarhet, den behöver vi bygga tillsammans. Idag fragmenterat, behöver vara systematiskt för att vara hållbart och naturligt.
- Idag för svagt knutet till ordinarie verksamhet. Insatser blir kraftlösa och utspädda, fokus och koncentrera är viktigt framåt.
-

”Projekt är inte alltid hållbara de dör ut och glöms bort, hur bra de än är.”

Samhället förändras

- Ökad medvetenhet i majoritetssamhället om minoritets- och rättighetsperspektiv. Erkännande av nationella minoriteter i lag. Men rättighetsperspektiv är inte enbart en fråga om bemötande, glöm inte det!
- Förtroendevalda förespråkare och eldsjälar slutar eller omväljs inte och förlorar makt det gör vårt arbete skört och inte hållbart.
- Stolthet att vara rom, inte gömma sig. Vår generation är den första som känner oss inkluderade i samhället.

”SD får större makt och inflytande, det skrämmer.”

Kunskap och okunnighet

- Hur fungerar ”systemet kommunen” egentligen, vi behöver guider. Tjänstepersoner har ett kunskapsövertag, hur kan de bättre guida oss i byråkratins djungel.
- Vi behöver ömsesidigt få tillgång till varandra ”tysta kunskap”
- Vi lägger mycket tid på att förklara. Ibland känns det som ingen fråga är för liten att ta upp i samrådet, det har tagit mer tid än vi kunde ana.
- Vi behöver inte förminska varandra, utan myndigförklara varandra och skickliggöra varandra.
- Den som kommer med kunskap skall arvoderas och värderas högt. Rådet skall ses som en expert som kan vara remissinstans i arbetet. Ge information och perspektiv tillbaks till politikerna i kommunstyrelsen. Vi sitter och pratar om när vi skulle prata med! Nödvändigt att säkra en närmare kontakt och dialog med politiken.
- Hur kan Romska Rådet bli en ”samrådskanal” för att fler att nå in och nå ut? Hur kan Romska Rådet lyfta fram och in de som inte syns?
- Romska Rådet behöver vara en legitim medpart, då skapas verklig kraft att förändra

”Romska Rådet kan ge äkta och djupa perspektiv till förtroendevalda som aldrig tjänstepersoner kan. Värdefull ömsesidighet, inte ensidigt informationslämnande”

Representativitet och innanförskap (1)

- Samma personer som är med överallt. Risk att eldsjälur bränns ut och att det blir en "elitgrupp" av inflytande. Det blir ett alltför skört system, även om det gör stor skillnad i början. Vi som är etablerade romer behöver dela med oss till oetablerade.
- Höga förväntningar att leva upp till för Rådets medlemmar, mycket att bära, både från historien och nutid. Ett generationsskifte som respekterar äldre och möjliggör yngre att växa och växa in i Rådets arbete. Skapa subgrupper som är ute och nätverkar i skolor och bland unga.
- Idag är fokus på de etablerade romer. Den ena handen avhyser, den andra inkluderar. Dubbelmoral.
- Romer är inte en homogen grupp, glöm inte det. Risk att vi av egen bekvämlighet hanterar romer som homogena för att göra det enkelt för oss själva.

Representativitet och innanförskap (2)

- Hur ser den politiska representationen ut i Rådet? Andra råd har politiker direkt samtal och arbete med politikerna. Är man medlem i ett råd som politiker, då bryr man sig mycket mer. Då blir det så mycket mer än enbart information. Vad kan jag göra för att underlätta politiskt blir naturligt som medlem.
- Hur kan vi stödja romsk koordinering och engagemang där inte en föreningstradition som majoritetssamhället känner igen finns?

”Vi behöver som romer ta egenmakt och visa att vi tar ansvar, vi behöver själva koordinera och kraftsamla oss. Idag känns det som majoritetssamhället organiserar romerna.”

Fördomar, föreställningar och unika kulturer

- Motstånd mot romers rättigheter är både diffust och tydligt. Varför skall ”vi” ta in ”deras” konflikter här? Tänk om vi blir indragna?
- Fördomar finns och lever kvar, vi lever dem alla tillsammans. Vi möts av arrogans och nonchalans.
- Det finns en normokunnighet och rädsla som hindrar. Att samhället lär sig att vara tillsammans med romer, komma över rädslan att komma varandra nära.
- Svårt att styra romer, det ”sista fria folket”. Av rädsla att förlora min identitet och kultur blir jag aggressiv. Jag vill vara fri, och samtidigt höra till. Hur skall jag göra det?
- Sprida kunskap och filosofin i romsk kultur. Uthålligt utbilda, vi måste minnas men titta framåt. Hur kan vi tillsammans förändra bilden av romer?
- Romer har inte en demokratisk tradition, vi kommer från ett ”maktlöst” folk, men det finns maktstrukturer som både hindrar och möjliggör. Män, kvinnor, äldre, yngre.

”Vi behöver förändra bilden av oss själva och andras bild av oss.”

Humor och öppenhet

- Vi måste kunna skratta åt oss själva och varandra för att orka.
- Vi behöver kunna bråka och lyssna samtidigt, när vi har det förtroendet för varandra då kan vi skapa hållbara resultat.

Lära av andra och varandra

- Att prestigelöst dela kunskap och skickliggöra varandra i samrådet, det bygger genuin respekt och gemensam förmåga. Vi behöver bli ett lag.
- Vi behöver kunna ”bråka fredligt” för att hantera mål- och intressekonflikter.
Upp med stereotyperna på bordet
- Vad kan vi lära av andra minoriteters fram- och motgångar? Hur blir en minoritet legitim?

”Vi behöver inte vara rädda för att krocka!”